

JOŽE KARLOVŠEK
AVTOBIOGRAFIJA
IN
KARLOVŠKOV ROD

Kalroseh

Ms 102

na dom

VSEBINA

A V T O B I O G R A F I J A

Uvod

1. Osební podatki

2. Službena mesta

3. Izdane knjige

4. Članki

5. Štiskana skripta do 1. 1959

6. Diefilma za šolski poučni film

7. Priročni članki o keramiki

8. Priročni strokovni članki

9. Priročni članki o vsebni črti

10. Javno udeleževanje na razpisih

11. Ocene o knjigi: Slovenski ornament I. del

12. Ocene o knjigi: Slovenski ornament II. del

13. Ocene o knjigi: Slovenski ornament III. del

14. Ocene o knjigi: Uvod v keramiko

15. Račne ocene

16. Posestniki bajarskega posestva

17. Ocene o narodopisnih področjih

18. Članek dr. Emilije Čeršič

19. Uvod za publikacijo: Slovenske bajarske in pripovedne podobe

20. Kronika Tovarne za fino keramiko "Dekar"

21. Karlovičkova redovna kronika

22. Vas Smarjeta pri Novem mestu

IN

K A R L O V Š K O V R O D

LJUBLJANA, 12.februarja 1959

MS 102
KROJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
NOVA MESTNA

AVTORIOGRAFIJA

IN

KARLOVŠKOV ROD

Ms 102

D 1961/2016

813002016

IZDANA, 12. februarja 1959

10 = 915078

VSEBINA

=====

Šola v Šmarjeti pri Novem mestu

Uvod

1. Osebni podatki
2. Službena mesta
3. Izdane knjige
4. Učbeniki za Gradbeno srednjo šolo
5. Netiskana skripta do l. 1959
6. Diafilma za šolski poučni film
7. Priobčeni članki o keramiki
8. Priobčeni strokovni članki
9. Priobčeni članki o umetni obrti
10. Javno udejstvovanje in nagrade
11. Ocene o knjigi: Slovenski ornament I. del
12. Ocene o knjigi: Slovenski ornament II. del.
13. Ocene o knjigi: Slovenski domovi
14. Ocene o knjigi: Umetnostna obrt
15. Razne ocene
16. Posestniki bajeslovnih in ornamentalnih podob
17. Ocene o narodopisnih podobah
18. Članek dr. Emilija Cevca
19. Uvod za publikacijo: Slovenske bajeslovne in pripovedne podobe
20. Kronika Tovarne za fino keramiko "Dekor"
21. Karlovškova rodovna kronika
22. Vas Šmarjeta pri Novem mestu

1. O S E B N I P O D A T K I

Jožeta Karlovška

1. Rojen dne 12. februarja 1900 v Šmarjeti pri Novem mestu, LRS.
2. Oče: Janez Karlovšek, posestnik, gostiln. in trgovec
3. Mati: Amalija Karlovšek, roj. Kristan, gospodinja.
4. Osnovno šolo dovršil v Šmarjeti pri Novem mestu.
5. V Novem mestu dovršil nižjo gimnazijo,
6. Tehniško srednjo šolo obiskoval v Ljubljani, gradbeni oddelek od 1. 1918-1923. Maturó dovršil z odličnim uspehom.
7. Izpit za stavbenika položil 1930.
8. Preveden v poklic višjega gradbenega tehnika dne 20.V. 1948.
9. Poročil z Julijo Veble, učiteljico, hčerko inšp. fin. kontrole, Andreja Vebleta.
10. Otroci: Eva, Milena, Janez, Alenka in Matjaž.
11. Študijska potovanja:
V Avstrijo in Čehoslovaško 1932.
V Italijo 1934.
V Avstrijo, Čehoslovaško in Nemčijo 1934.
V Avstrijo 1938.
12. Postavil svojo hišo v Domžalah, Mlinska ul. 16, leta 1947.

2. S L U Ž B E N A M E S T A

=====

1. Ljubljanska gradbena družba: 15.III.1923 - 30.IX.1923.
2. Dr.Josip Karlovšek, Celje: 1.X. 1923 - 28.II.1926.
3. Ljubljanska gradbena družba: 5.III.1926 - 22.II.1932.
4. Iv. Bonač-sin, Ljubljana : 23.II. 1932- 23.VIII.1941.
5. V Platzter Wwe - Kamnik : 1.IX.1941 - 23.V. 1945.
6. Gradis - Ljubljana : 23.V. 1945 - 15.IX.1948.
7. Gradbena srednja šola,Ljublj.15.IX.1948 -

V vseh službah, pod točko 1 do 6 je bil zaposlen kot tehnični uradnik, gradbeni projektant, gradbeni vodja, gradbeni nadzornik itd.

Pri tovarni za fino keramiko "Dekor" v Zgornji Šiški pri Ljubljani je bil nekaj let tudi kot tehnični vodja in upravnik tega podjetja, ki ga je on ustanovil. Kot projektant in gradbeni vodja je deloval pred vojno pri novi tovarni "Celuloza" v Vidmu pri Krškem. Sedaj tudi sodeluje pri zgradnji nove kartonažne tovarne v Ljubljani.

Kot stalna zaposlitev je sedaj na Gradbeni srednji šoli v Ljubljani, kjer riše in piše tehnične učbenike in tudi predava tehnične predmete.

3. IZDANE KNJIGE

=====

1. Slovenska hiša, I.del: Stavbni motivi, Ljubljana,1927.
2. Slovenska hiša,II.del: Stavbe in pohištvo,Ljubljana,1928.
3. Slovenski ornament, Zgodovinski razvoj, Ljubljana, 1935.
4. Slovenski ornament, Ljudski in obrtniški izdelki, Ljubljana 1937.
5. Umetnostna obrt, Splošen razvoj in naš slog,Ljubljana,1938.
6. Slovenski domovi, Ljubljana, 1939.

4. UČBENIKI ZA GRADBENO SREDNJO ŠOLO

=====

/Sodelovanje in samostojno delo/

Gradbeni elementi /tiskana skripta od leta 1948 do l.1958:

1. Snopič I.: Uvod, gradbeni elaborat, začetna dela na stavbišču, zidarsko orodje, zemeljska dela, fundiranje in opečno zidovje /II.izdaja sestavil Karlovšek/.
2. Snopič II.: Zidne odprtine, kamen, tlaki /sodelovanje/
3. Snopič III.: Lesne zveze v tesarstvu /sodelovanje/
4. Snopič IV.: Lesene stene in leseni stropi /II. izdajo sestavil Karlovšek/.
5. Snopič V.:Ometi in napušči, masivni podi,izolacije, /sodelovanje/.
6. Snopič VI.: Oboki, leseni in masivni stropi /II izdaja sestavil Karlovšek/
7. Snopič VII.: Masivne in lesene stopnice /sodelovanje/
8. Snopič VIII.: Strešne konstrukcije /Jože Karlovšek in ing. Vlad. Mušič/.

9. Snopič IX.: Strešni krov in kleparska dela /sodelovanje/
10. Snopič X.: Hišna kanalizacija in sanitarna oprema /ing.Miroslav Kos in Jože Karlovšek/.
11. Snopič XI.: Gradbene instalacije /Karlovšek/.
12. Snopič XII.: Obrtniška dela /Karlovšek/.
13. Snopič XIII.: Stavbna mizarska dela. Zasteklitev /Karlovšek/

5. NETISKANA SKRIPTA DO LETA 1959

=====

/spisana od Jožeta Karlovška/

1. Barvni material in barvne tehnike
2. Tehnično risanje
3. Tehnična pisava
4. Stanovanjske stavbe
5. Kmetijske stavbe
6. Projektiranje
7. Osnova in razvoj ornamenta 1957 in 1959.
8. Slovenske bajeslovne in pripovedne podobe 1957 in 1959

6. DIAFILMA ZA ŠOLSKI POUČNI FILM

=====

1. Verstvo Starih Slovanov, 1958
2. Začetek splošnega in razvoj slovenskega ornamenta 1958

7. PRIOBČENI ČLANKI O KERAMIKI

=====

1. Postanek lončarskih oblik in njihovega ukraševanja: "Razori", IX.letnik, 1940-41.
2. Grško vazno slikarstvo, "Razori", IX.letnik, 1940-41.
3. Naša podeželska keramika "Tovariš", Ljubljana, 3.710. II. 1950, stran 83 in 92.
4. Lončarstvo na Slovenskem, "Slovenski etnograf", Ljubljana, 1951, stran 87.
5. Razvoj keramičnih peči na Slovenskem, "Gradbeni vestnik", 1952 št. 11 - 12.
6. Keramiška podjetja na Slovenskem. Rokopis za Tehniški muzej v Ljubljani.

8. PRIOBČENI STROKOVNI ČLANKI

=====

1. Lesene žebljane konstrukcije, "Obrtnik", Ljubljana, januar 1950.
2. Hišna kanalizacija, "Obrtnik", Ljubljana, junij 1950.
3. Učni načrt risanja za nižje in višje gimnazije, "Prosvetni delavec", Ljubljana, 1.IV.1950.
4. Kvaliteta dela in pomanjkljivosti na naših gradbiščih, "Gradbeni vestnik", 1952 št. 11-12.

9. PRIOBČENI ČLANKI O UMETNI OBRTI

=====

1. Okrogle line in prabožanski motivi, "Slovenski obrtnik", Ljubljana, 15.XII.1938.
2. Ograje hodnikov pri slovenskih hišah, "Slovenski obrtnik", Ljubljana, 15.II.1939.
3. Estetika slovenske arhitekture: "Etnolog", knjiga X-XI, Ljubljana, 1937 - 1939.
4. Skrivnosti ornamentike, "Razori", VIII.letnik, 1939-1940, Ljubljana.
5. Slovenska lipa, "Umetnost", Ljubljana, 1940.
6. Analiza ornamenta, "Tovariš", Ljubljana, 23.XII.1949.
7. Bajeslovne podobe, "Tovariš", Ljubljana, 16.X.1950.
8. Živali v podobah, bajkah in pripovedkah, "Tovariš", Ljubljana, 5.X.1950.
9. Rastline v umetnosti, "Tovariš", Ljubljana, 5.X.1950, stran 450.
10. Sestavine in uporaba ornamenta, "Sodobna pedagogika", Ljubljana, 1950.
11. Ocena: Bogdan grom: Slovenski ornament, "Slovenski etnograf", Ljubljana 1951, stran 438.
12. O pojmovanju ornamenta, "Naši razgledi", Ljubljana, 13.XII.1952.
13. Članek k anketi o ljudski umetnosti, umetni obrti in oblikovanju, "Arhitekt", 1952, štev.5, Ljubljana.
14. Ocena: Razstava dekorativne umetnosti, Ljubljanski dnevnik 9. maja 1953.
15. Postopek slikanja na les z lužnimi barvami: "Nova proizvodnja", Ljubljana, 30.aprila 1953.
16. Značilnosti Kitajske uporabne umetnosti "Poročevalec" 22.VIII.1956.

10. JAVNO UDEJSTVOVANJE IN NAGRADE

=====

1. Na šolski razstavi Tehniške srednje šole prejel 1. 1923 prvo nagrado v znesku 700.-din za razstavljene projekte in druge risbe.
2. Razstava svojih umetniških del v Domžalah, aprila 1946.
3. Razstava svojih del na Republiški razstavi lokalne industrije v Ljubljani, VI. 1949. Prejel diplomu in nagrado v znesku 15.000.-din za novo tehniko.
4. Izdal barvane razglednice "Dekorativna umetnost", 7 kosov, Ljubljana 1927.
5. Ustanovil tovarno za fino keramiko "Dekor" dr.oz./o.z. v Ljubljani - Zg. Šiška, 20.VII.1931.
6. Projektiral in vodil gradbena dela nove tovarne "Celuloze", dr.z.o.z. Videm ob Savi leta 1938-1939 in povečanje tovarn Papirnice na Količevem pri Domžalah in Kartonažne tovarne v Ljubljani v letih 1928 do 1938.
7. Prejel leta 1951 "Prešernovo nagrado" v znesku 3000.-Din kot sestavljalcu najboljših tehničnih učnih knjig.
8. Prejel od FLRJ "Iznajditeljsko izpričevalo" za iznajdbo: Postopek slikanja na les z lužnimi barvami; Beograd 26.2. 1953, št.136.
9. Sodeloval kot gradbeni nadzornik pri zgradnji nove Kartonažne tovarne Ljubljana 1956 - 1959.
10. Sodeloval kot projektant in gradbeni nadzornik pri obnovi gospodarskih objektov na Kmetijskem posestvu "Pšata" za obrate: Mengeš, Križ, Jable in Depala vas.
11. Prejel tretjo nagrado v znesku 133.000.-din za idejni načrt novogradnje "Gradbene srednje šole v Ljubljani" dne 12.XI.1958 od Zvezne gradbene zbornice, Sekcije gradbene operative in proizvodnje gradbenega materiala v Ljubljani, Titova c. 25.

12. Naslikal okoli 50 podob iz slovenskega bajeslovja in pripovedk ter mnogo ornamentalnih podob.
13. Projektiral votlo opeko, ki je bila patentirana, za montažne opečne strope in montažne opečne preklade. Zaščitena je pod znamko "Radomka"/t.j. opekarna Radomlje in Karlovšek Jože/ in se je v praksi bolje obnesla, kakor dosedanji tuji vzorci, za katere smo morali plačevati visoke licence.

11. OCENE O KNJIGI: SLOVENSKI ORNAMENT

=====

I. del.

1. Slovenec, 14.XII.1935.
2. Jutro, 1.I. 1936.
3. Slovenec, 28. XII.1935.
4. Slovenski narod, 31. XII. 1935.
5. Obrtni vestnik, 1.I. 1936.
6. Bilderbeilage der "Prager Presse" N° 13, 1936.
7. Etnolog, knjiga VIII in IX, 1936.
8. Dom in svet, št. 3 - 4 - 1936.
9. Učiteljski tovariš, št. 28 - 13. II.1936.
10. Čas, letnik 31. zvezek, I - II. 1936-1937.
11. Ženski svet, letnik 1936, v decembru.
12. Zbornik za umetnostno zgodovino, XIII.1935.
13. University of Oklahoma Press Norman, Oklahoma, U.S.A., julij 1936.

12. OCENE O KNJIGI: "SLOVENSKI ORNAMENT"

=====

II. del

1. "Obrtni vestni", Ljubljana, 1.II.1937.
2. Pismo g. Sadnikarja, Kamnik, 31.I.1937.
3. Slovenski narod, Ljubljana, 6.II.1937.
4. Slovenec, Ljubljana, 6.II.1937.
5. Jutro, Ljubljana, 27.II.1937.
6. Jutro, Ljubljana, 13.III.1937.
7. Učiteljski tovariš, Ljubljana, 2. IX.1937.
8. Čas, Ljubljana, 1936 - 1937.
9. Ženski svet, Ljubljana, julij-avgúst 1937.
10. Časopis za zgod. in narod., Maribor 1938.
11. Popotnik, Ljubljana, št.7-8, leto 1936-1937.
12. Glasnik muzejsk.društva za Slovenijo, št. 1-2, 1937.
13. UDT - Glasilo udruženja tehnikov, št. 3-4, 1937.
14. Prager Presse, 15.IX.1937.
15. Slovenski narod, Ljubljana, 19.II.1938.
16. Češkoslovensko-Jihoslovanska revne, 2. VIII.1938.
17. Zbornik za umetnostno zgodovino, XIV. 1936-1937.

13. OCENE O KNJIGI: SLOVENSKI DOMOVI
=====

1. Jutro, Ljubljana, 13.X.1939.
2. Slovenski narod, Ljubljana, 4.X.1939.
3. Slovenec, Ljubljana, 11. X.1939.
4. Obrtni vestnik, Ljubljana, 15.X.1939.
5. Ženski svet, Ljubljana, februarja 1940.
6. Etnolog, Ljubljana, XIII. 1. 1940.
7. Geografski vestnik, Ljubljana, 1940.

14. OCENA O KNJIGI: "UMETNOSTNA OBRT"
=====

1. Slovenski narod, Ljubljana, 16. IV. 1938.
2. Umetnost, Ljubljana, leto III.1938.
3. Jutro, Ljubljana, 13.V. 1938.
4. Slovenski narod, Ljubljana, 28.V.1938.
5. Ženski svet, Ljubljana, julij-avgust 1938.
6. Slovenec, Ljubljana, 18. VI. 1938.
7. Čas, Ljubljana, 1939.

15. RAZNE OCENE

=====

1. Moderna slovenska papirnica, Slovenec, 1934.
2. V delavnici slovenske umetne obrti-keramike, Slovenec, Ljubljana 1935.
3. Razstava slovenske umetne obrti, Slovenec 1935.
4. Razstava Jožeta Karlovška v Domžalah, Slovenski poročevalec, Ljubljana, 24.IV. 1946.
5. Sodobno okraševanje pohištva po načinu novatorja Jožeta Karlovška, Obrtnik, maj 1949.
6. Novator Jože Karlovšek kaže nov način slikanja na les, Slovenski poročevalec, 8. VII. 1949.
7. Analiza ornamenta, Prosvetni delavec št. 12, 1950.
8. Cevc Emilijan: Slovenska umetnost v delu Jožeta Karlovška, "Tovariš" 1947, št. 25.
9. Ornamentalne podobe, Tovariš 24.II.1957.

16. POSESTNIKI BAJESLOVNIH IN ORNAMENTALNIH PODOB
=====

26. *Mountains podjetje "Toploves" Ljubljana.*

1. Karlovšek Stanko, Ljubljana, Pavšičeva 19.
2. Kokalj Valentin, Ljubljana, Zbašnikova 16.
3. Pesek Vladimir, Ljubljana, Jesenkova 6.
4. Fuchs Anton, kleparski mojster, Ljubljana.
5. Smerkolj Leopold, Ljubljana, Celovška 32.
6. Smerkolj Alojzij, Ljubljana, Florjanska ulica
7. Karlovšek - družina, Domžale, Mlinska ul.16.
8. Karlovšek Janko, sodnik, Celje, Muzejski trg
9. Karlovšek vida, Šmarjeta pri Novem mestu, njeni otroci
10. Kastelic Tinca, Ljubljana, Robičeva ul.10.
11. Korbar Pavla, učiteljica, Rogaška Slatina.
12. Barbič Dušan, Koper.
13. Dr.Pehani Hubert, Ljubljana, Celovška 28a.
14. Stenovec Toni, Domžale.
15. Sadnikar, Kamnik, Šutna.
16. Levičar Gustav, Ljubljana, Krojaška 6.
17. Vokač, Šmarca pri Kamniku.
18. Dr. Ladi Lajovic, Ljubljana, Dvořakova ul.
19. Švajger, Zg. Jarše pri Domžalah.
20. Grbec Jože, Količevo pri Domžalah.
21. Gabrič Domžale.
22. Pogačnik, Kamnik.
23. Pirc Vida, Domžale.
24. Gradbeno podjetje Domžale.
25. Gradbeno podjetje "Tehnika" Ljubljana.

17. COBNE O NARODNOLISNIH PODOBAN,

26. Montažno podjetje "Toplovod" Ljubljana.
27. Milica Lukič, Ljubljana, Trubarjeva 59.
28. Fajdiga Franc, Ljubljana, Sp. Šiška.
29. Pavlovič Anica, Domžale.
30. Lesna industrija, Domžale.
31. Zakrajšek Marija, učiteljica, Domžale.
32. Dr. Janežič Vekoslav, zdravnik, Domžale.
33. Bevc Ljubo, direktor gradb.podj. v Domžalah.
34. Vavpetič Jakob, Ljubljana, Titova 35.
35. Palčič Lidija, Ljubljana /sedaj v Londonu/
36. Razni ostali posestniki, ki niso zabeleženi

17. OCENE O NARODOPISNIH PODOBAH,
=====

ki so jih napisali razen tehničnih strokovnjakov tudi kulturni delavci za komisijo, ki je priporočala, da se izda Karlovšku iznajditeljsko spričevalo za njegovo slikarsko tehniko.:

a/ Akademik dr. Ivan Grafenauer
Ljubljana, 8.X.1947.

Vsebino svojim Podobam iz starega slovenskega duhovnega življenja je t. Karlovšek zajel iz slovenskega narodnega izročila, ki je važen vir za zgodovino najstarejše slovenske kulture.

Pred vsem iz naših kosmogonskih bajk, t.j. bajk o ustvarjenju sveta in prvega človeka, o prvotnem rajju in njegovi izgubi, o vesoljnem potopu i.pod. med njimi so take, ki jih je šteti za najstarejše med sorodnimi slovanskimi, pred vsem ukrajinskimi, in so etnološko starejše od najstarejših bajk katerega koli drugega med najstarejšimi indoevropskimi "zgodovinskimi" kulturnimi narodi. Po njih so oblikovane tudi podobe praslovenskih bajeslovnih višjih bitij.

Karlovšek pa je upošteval tudi mlajše bajčne pripovedke in bajčne pravljice, v katerih so bajeslovna višja bitja, večinoma animistične posebitve prirodnih bitij in pojavov, vpletene v pripovedna izročila iz življenja in trpljenja našega naroda v srednjem veku.

Karlovškove podobe niso ilustracije posameznih zapisov ali redakcij naših bajk in pripovedk, ampak združujejo poteze iz raznih besedil, ki pa so povezane po skupnem osrednjem motivu. To je povsem v slogu narodnih bajk in pripovedk. Tudi v najstarejših med njimi se je k prvotnemu pripovednemu jedru pridejala vsaj po kaka poteza iz vsebinsko sorodnih, a kulturnozgodovinsko drugačnih izročil.

Vsebinsko predstavljajo torej Korlovškove Podobe iz starega slovenskega duhovnega življenja pomemben poskus, tudi s podobo in z dekorativnimi motivi oživiti v našem ljudstvu zavest kulturne samobitnosti, podedovane od naših davnih pradedov, in to take samobitnosti, ki je hkrati povezanost z našimi slovanskimi narodi, predvsem z vzdihodnimi, Ukrajinci in Rusi, ki so iz naše skupne pradavnine podedovali ista izročila in jih v podobnem duhu preoblikovali.

b/ Akad.slikar prof. Mirko Šubic
Ljubljana, 4.X.1947.

... Tehnika površinskega obdelovanja lesa, kakršno izvršuje t. Jože Karlovšek, z uporabo kombinacije linearne obdelave in ploskovnega slikanja s skrajnimi možnostmi odtejnjanja s pomočjo lužnih barv, ni bila doslej znana prvenstveno z ozirom na tolikšno dognanost. Možnost fine in precizne linearne in povsem lazurne barvne izvedbe, ki dopušča, da pride desin lesne strukture vzporedno s tonskimi in valernimi barvnimi efekti do polne veljave, dalje brezhibno nanešena plast laka, izpričuje, da se bo ta lepa, solidna in trajna tehnika mogla z velikim uspehom uporabiti v umetni obrti...

c/ Akad. slikar Maksim Gaspari
Ljubljana, 26.IX.1947.

Karlovškov način poslikanja lesa z lužnimi barvami posrečeno in tehnično brezhibno imitira lepoto intarzije. Vsebinski motivi iz slovenskega pravljичnega gradiva in spretna uporaba narodne ornamentike izvirno povezujejo njegovo delo ...

d/ Univerzitetni profesor Dr.Jakob Kelemina
Ljubljana, 24.IX.1947.

... Karlovšek je gotovo med nami izvršil pionirsko delo, da se je lotil ilustrativnega dela za naše narodne tradicije; Njegovi prikazi s staroslovenske duhovne kulture kažejo dobro pojmovanje materije.

18. ČLANEK DR. EMILIJANA CEVCA

=====

o "Slovenski umetnosti v delu Jožeta Karlovška",
ki ga je priobčil v "Tovarišu", leta 1947, stran 603
in 604.:

Ime gradbenika Jožeta Karlovška je v zgodovini slovenskega narodopisja gotovo med najbolj pomembnimi. Z izredno pridnostjo in idealizmom se je Karlovšek posvetil študiju in zbiranju gradiva naše ljudske umetnosti, zlasti slovenskih ornamentalnih motivov, in sicer v času, ko je o tej snovi vladala pri nas še velika suša in je bilo treba orati še skoraj ledino.

Morda je prve klice te ljubezni vsadila vanj že top-la domačnost rodne dolenske zemlje in pripovedovanja starih zgodb in pripovedk, ki jih je mladi Karlovšek poslušal pri kmetih in poljskih delavcih. Že v šolskih ~~le~~ štih na Tehniški srednji šoli v Ljubljani se mu je zbudila želja, da bi povzdignil zanimanje za ljudsko umetnost, zlasti za njen ornament, in ta želja mu je postala vodnica v vsem delu. Prepotoval je slovensko zemljo s svinčnikom in beležnico v roki ter povsod iskal skrite zaklade ljudske umetniške tvornosti, tolikokrat zaklenjene očem površnega opazovalca. Kmečka hiša z vsemi svojimi podrobnostmi, znamenja ob potih, oltarji, pohištvo, tkanine in vezenine, keramike, izdelki v kovini - vse mu je bilo enako pomembno, enako plemenito - izraz slovenskega samorodnega oblikovanja hotenja. Ob tem nabranem gradivu so nastajali Karlovškovi spisi in knjige o slovenski ornamentiki, umetnostni obrti, slovenskih domovih, v katerih je avtor med prvimi našimi raziskovalci narodnega sloga skušal razčleniti in opredeliti slovenski ornamentalni slog, ki je res naš in se torej loči od vseh naših sosedov, zlasti še od germanskih, na katere vse preveč mislimo, kadar govorimo o slovenski narodni umetnosti,

pa pri tem pozabljamo, da moramo svoje raziskovanje razširiti tudi v vertikalno zgodovinskega razvoja, ne samo v horizontalo geografskih vplivov. Karlovšek je intuitivno iskal korenine slovenskega sloga prav v davni preteklosti praslovanske skupnosti in prazgodovinskih vzhodnih kulturnih krogov, vsekakor pozno, ki bo lahko rodil sčasoma lepe sadove po prvem prebitju ledu. S to pritegnitvijo prazgodovine v okvir raziskovanja ljudske umetnosti je torej napravil Karlovšek važen korak naprej v slovenski etnografiji, kljub temu, da dosedanji zaključki še niso v vsem dognani. Pridobljena spoznanja pa je skušal Karlovšek tudi praktično prenesti v sodobno slovensko umetno obrt ter ji vliti resnično naš izraz, da bi postala živ člen naše etnične skupnosti, polno živeč iz bogate zakladnice narodne tradicije s svojstvenim slogom in oblikovalno voljo.

Bistveno je zamikala Karlovška slovenska ornamentika, ki mu je važna in enakovredna veja likovne umetnosti, čeprav je le sestavni del nadrejene celote prostora ali arhitekture, tkanine, orodja, posode. Vendar je šla Karlovškova pot še dalje. Ob iskanju vedno nove vsebinske motivike za svoje praktično delo je krenil tudi v figuralni svet, zlasti v svet slovenskih narodnih bajk in pripovedk. Njegovo zanimanje se je iz likovno umetnostne folklore prelilo še v antični svet naših pradedov in po njem je ti-pal v neraziskane globine davne preteklosti, v slovensko in slovansko starožitnost, pri tem pa špekulativno in drzno iskal zvez med prastarimi kulturami ter njih ornamentalnimi motivi in oživiljal njih globljo vsebino. Nazadnje sta se mu nekje v vzhodnem kulturnem krogu zlili celo Kitajska in slovanska motivika. Tako so nastajale upodobitve naših bajk, ne več po njih besedni, temveč po svoji kozmogenetski vsebini: pramati Luna in svet noseča riba Faronika, ki sta odsev materopravne kulture; o rajju in o prvem človeku ter sončnem petelinu, ki znese jajce, iz katerega privre sedem plodnih rek, pa tudi potop nad uporne ljudi, nazadnje se pa iz jajca izvali zmaj, simbol hudega, teme. Šele

sončni junak kresnic pokonča tega zmaja. Lunarni otrok je veseljak Kurent, ki celo hudobo k plesu prisili. Boj med svetlobo in temo, pomladjo in zimo, pa ponazarja ilustracija bajke o Trdoglavu in Marjetici: Marjetica je mati vsega živega, Trdoglav pa zlobni bog smrti - zmaj, ki ga ubije sonce, vir življenja; in tako sonce spet zbudi in ozdravi zemljo - Marjetico. Od teh prastarih kozmogenetskih bajk je segel Karlovšek spet v svet novejših pripovedk - Kamniške Veronike, Zakletega gradu, Kačje kraljice in drugih.

Vso to zapletenost in tvegano vsebinsko motiviko je znal Karlovšek ujeti v nekako "rekonstruirano" podobo; oprl se je na svoje izkušnje, pridobljene pri študiju ljudske umetnosti in njenih predlog, pri študiju tujih, zlasti vzhodnih kultur, zlasti pa na drzno in neugnano fantazijo, ki mu venomer spreminja ornament v figuro, figuro pa v ornament. Pri tem doseza skladno kompozicijo, ujeta v dekorativno ploskev. Neka srednjeveška primitivna smer vegetabiliziranja je v glavnem nota njegovega stilnega izraza, saj se mu celo podoba krajine spreminja v prestiliziran ornament. Glavna mu je dekorativna oživitv slikarske ploskve. Odtod ta heraldičnost in monumentalnost ter koloristična uglašehost, ki preveva njegove slike, kajti celo pri barvi mu gre manj za lokalni ton kakor pa za celotni barvni učinek, ki ga ustvarja z združevanjem umerjenih tonov, prosojnih barv, zlasti pa s prosevanjem toplega tona lesa.

Karlovšek slika prvenstveno na lesene plošče, ki naj dekorativno poživljajo skrinje, omarice in podobno. Pri tem pa je zadeval spet in spet na problem, kako z lazurnimi barvami leseno ploskev sicer prekriti, pri tem pa ohraniti vso naravno strukturo, da živi skozi lazuro z lastno barvo ter daje sliki končni topli ton in neposredni izraz. Pri slikarstvu na les moramo namreč ločiti med barvami, ki krijejo in med lazurnimi - prosojnimi. Slikanje z barvami, ki krijejo, ne stavlja slikarju nobenih

19. UVOD ZA PUBLIKACIJO:

posebnih tehničnih zahtev. Na ta način so naši predniki poslikavali skrinje, panjske končnice, votivne slike itd. Pri tem so seveda zakrili vse posebne lastnosti lesa, ki je postal tako le mrtva slikarska ploskev. Če pa so hoteli živost lesa ohraniti, so se morali barvi odreči ter seči po intarziji, kajti prosojne, redke barve, bi se jim po lesnem ožilju razlivale. Karlovšek pa je čakal in po dolgem trudu našel način, kako les in barvo pripraviti, da ohrani les vso naravno izrazitost, barva pa se po njem enakomerno ali poljubno razliva. Tako se je priboril do tehnike slikanja s posebnimi lužnimi barvami in s svojstvenim načinom obdelave. Seveda je treba les poprej primerno zgladiti in vstaviti konturne črte s posebno masotorej dognanje, ki ima vsekakor večji pomen ter bo nudilo neizčrpno možnost novih efektov pri okrašenju lesenih predmetov.

Tako je Karlovšek plačal narodu študijsko in praktično tehnično časten dolg za vso lepoto, ki jo je od ljudske umetnosti užil.

Uspeh njegovega dela odseva v njegovih literarnih delih o slovenskem ornamentu, umetnosti obrti in slovenskih domovih, ki so vzbudila pozornost slovenske javnosti. O teh delih se pred drugo svetovno vojno izširno poročale domače in tuje revije. Razen samostojnih publikacij je priobčeval Karlovšek različne svoje prispevke tudi v predvojnih in povojnih obzorjih. Po osvoboditvi pa je končal leta 1957 kot obračun svojega življenjskega zanimanja rokopis: "Geneza in razvoj splošnega slovenskega ornamenta". Pri tem je upošteval vse kritike prejšnjih del ter delo spoprijel in razširil do zaključne celote.

Podobno kakor France Karolič v glasbi po vseh letih Karlovšek v okrasni umetnosti ni ostal le zbiralec in

19. UVOD ZA PUBLIKACIJO:

=====

SLOVENSKE BAJESLOVNE IN PRIPOVEDNE PODOBE.

V slovenskem narodopisju je opravil Jože Karlovšek svojevrstno pionirsko delo. Medtem, ko se dolga vrsta znanstvenih delavcev že več desetletij ukvarja z ljudskim slovstvom in ljudskimi običaji, ko drugi spet raziskujejo poslopja in orodje, obrt in gospodarstvo, nošo in glasbo, je posvetil imenovani svoje sile ljudski umetnosti. V področju, ki je čakalo do njega neobdelano, se je poglobil najprej predvsem v ornament.

Skoraj vso slovensko zemljo je prehodil, zapisoval in risal je, da je zbral gradivo, ki mu je dovolilo spoznati tisto, čemur pravimo slovenski ornament. Toda ni se zadovoljil edinole z domačim gradivom in domačo literaturo. Za popolno spoznanje mu je bil potreben študij obsežnega tujega gradiva. Posebno natančno je proučil razvoj evropskega ornamenta, ki je utegnil vplivati na našo umetnost. Svoj študij je razširil na slovanski ornament vobče, pri čemer je zajel še daljni Vzhod prav do Kitajske. Tako je mogel določiti slovenskemu ornamentu njegovo mesto in njegov obraz.

Uspeh njegovega dela odseva v njegovih literarnih delih o slovenskem ornamentu, umetnosti obrti in slovenskih domovih, ki so vzbudila pozornost slovenske javnosti. O teh delih so pred drugo svetovno vojno izčrpno poročale domače in tuje revije. Razen samostojnih publikacij je priobčeval Karlovšek različne svoje prispevke tudi v predvojnih in povojnih obzornikih. Po osvoboditvi pa je končal leta 1957 kot obračun svojega življenjskega zanimanja rokopis: "Osnova in razvoj splošnega slovenskega ornamenta". Pri tem je upošteval vse kritike prejšnjih del ter delo spopolnil in razširil do zaključne celote.

Podobno kakor France Marolt v glasbi pa tudi Jože Karlovšek v okrasni umetnosti ni ostal le zbiralec in

proučevalec. V njem živi tudi umetnik. Iz obilne zakladnice svojega znanja je začel tudi sam oblikovati. Tako zelo se je bil zatopil v ljudsko duševnost, tako mojstrsko je obvladal naš ornament, da je mogel pričeti s samostojnim ustvarjanjem. Izpod njegove roke rastejo okrasni elementi, ubrani sicer v duhu ljudske umetnosti, vendar pa požlahtnjeni, svobodno preoblikovani in ustrezajoči značaju slovenskega ornamenta.

To pa je bila šele osnova, šele prvi korak Karlovškovega umetniškega ustvarjanja. Pri študiju ljudskega izročila se je seznanil s precejšnjo vrsto bajeslovnih in pripovednih motivov, ki so se ohranili iz rodu v rod v pesmi in pripovedi, a katere je skušal doslej komajda kdo likovno prikazati. Temeljito poznavanje ljudskega načina oblikovanja in široka razgledanost v ljudski umetnosti nasploh, sta usposobila Karlovška, da se je mogel lotiti sicer težavne, vendar nad vse mikavne naloge. Začel je slikati like iz naših bajk, pripovedk in pravljic, like, ki si jih predstavlja sicer vsakdo po svoje, a so dobili pod njegovo roko prav posrečeno podobo, saj v svoji zasnovi povsem ustrezajo ljudskemu duhu, po svoji preprosti arhaični obliki pa učinkujejo kot ljudske umetnine, kar vse še podčrtava svojevrstna, da edinstvena tehnika lužnega slikanja na lesene plošče. Za ta postopek slikanja na les z lužnimi barvami je dosegel Karlovšek leta 1955 iznajditeljsko spričevalo.

Pri ustvarjanju folklornih podob se je opiral Karlovšek predvsem na znanstvena dela o bajkah in pripovedkah, ki sta jih spisala akademik dr. Ivan Grafenauer in univerzitetni profesor dr. Jakob Kelemina. Vendar je moral mnoge vrzeli sam preštudirati, preoblikovati in dopolniti, da je mogel likovno sploh podati marsikatero zapleteno vsebino pripovednih motivov. Tako je nastala iz Karlovškove stvariteljske domišljije vrsta znanih slik od Ribe Faronike do Kralja Matjaža, ki vse dostojno in svojstveno ilustrirajo motive iz našega ljudskega izročila.

KERAMIKA TOVARNE FINE KERAMIK "DAN" V LEUENJANI

Dr. Emilijan Cevc je dobro označil v članku "Slovenska umetnost v delu Jožeta Karlovška" /"Tovariš" 1947. str.603 in 604/; "Vso to zapletenost in tvegano vsebinsko motiviko je znal Karlovšek ujeti v nekako "rekonstruirano" podobo, oprl se je na svoje skušnje, pridobljene pri študiju tujih, zlasti vzhodnih kultur, zlasti pa na drzno in neugnano fantazijo, ki mu venomer spreminja ornament v figuro, figuro pa v ornament. Pri tem doseza skladno kompozicijo, ujeta v dekorativno ploskev." S tem v zvezi naj navedem še besede dr. Ivana Grafenauerja: "Vsebinsko predstavljajo ... Karlovškove podobe ... pomemben poskus, tudi s podobo in z dekorativnimi motivi oživeti v našem ljudstvu zavest kulturne samobitnosti, podedovane od naših davnih pradedov..." Dr. J. Kelemina pa omenja v nekem dopisu: "Karlovšek je gotovo med nami izvršil pomembno delo, da se je lotil ilustrativnega dela za naše narodne tradicije. Njegovi prikazi s staroslovenske duhovne kulture kažejo dobro pojmovano materijo.

Dr. Niko Kuret

KRONIKA TOVARNE FINE KERAMIKE "DEKOR" V LJUBLJANI?

Pod hribom 76.

Podjetje za fino keramiko "DEKOR" v Zgornji Šiški pri Ljubljani je leta 1931 ustanovil Jože Karlovšek, ki je bil takrat v službi pri Ljubljanski gradbeni družbi ter je pri tem podjetju gradil za tvrdko I. Bonač-sin, Ljubljana, na Količevem pri Domžalah nove tovarniške objekte za papirnico.

Ustanovni družabniki tovarne za fino keramiko "DEKOR", d.z.o.z so bili: Jože Karlovšek, Janez Pavlin in Janče Šraj, oba iz Radomelj, ing. Bogomir Pust iz Ljubljane in Ljubljanska gradbena družba.

Na podlagi izkušenj, pridobljenih pri gradnji v Bonačevi tovarni, je Jože Karlovšek napravil načrte za zgradbo ter strojne in ostale naprave in to s sodelovanjem svetovno znanih nemških tvrdk za projektiranje ter za dobavo stfojev in opreme za keramične obrate. Tako je vso potrebno stfojno opremo dobavila tvrdka "DORST" -A.G., Oberlin-Sonneberg, Thüringen, a obe muflove peči postavila tvrdka H.T. Padelt, Leipzig.

Kemično in racionalno analizo gline, ki jo je podjetje pozneje v proizvodnji uporabljalo, je napravilo podjetje: "Chemisches Laboratorium für Tonindustrie" v Berlinu, potrebne nasvete in pozneje dobavo glazur pa je prevzelo podjetje "Büdtel^kkeram.-chem.Fabrik v Meissnu.

Za podjetje je Jože Karlovšek pridobil mladega in agilnega strokovnjaka Karla Wutholna, absolventa keramične šole na Češkem, tedaj zaposlenega v Keramični tovarni v Libojah pri Celju. Ta je z nasveti sodeloval že pri postavitvi keramične tovarne, v letu 1932 pa, ko je bila tovarna dograjena, je postal njen prvi tehnični obratovodja. Jože Karlovšek je prevzel upravniške posle, za knjigovodske in ostale administrativne posle pa je pridobil nekdanjega svojega sošolca Franca Fajdigo.

Podjetje je uporabljalo pri svoji proizvodnji sledeči material: Gline je dobavljala opekarna Pavlin in Šraj iz Radomelj, kremenčev pesek, ^{je dobavljala} Josip Osmlin iz Domžal iz svoje-

ga peskokopa v Moravčah in dolomit, ^{je prihajal} iz Kamne gorice pri Ljubljani. Glazure in podglazurne ter nadglazurne barve pa je podjetje uvažalo od zgoraj imenovane tvrdke Bidtel iz Nemčije.

Za sodelovanje za izdelavo originalnih modelov in risb keramičnih izdelkov je Jože Karlovšek povabil skoro vse tedanje slovenske umetnike, to je slikarje, kiparje, arhitekta ter absolvente keramične šole na Srednji tehniški šoli, ki jo je tedaj vodil strokovni učitelj keramike Franc Beran.

Veliko praktičnih predmetov kot pepelnikov, vaz itd. je oblikoval in zrisal Jože Karlovšek sam, v ostalem pa so prispevali svoje modele in zamisli umetniki: Tine Kos, Franc Gorše, Tone in Mara Kralj, Zdenko Kalin, Karel Putrih, Franc Kogovšek, Dana Pajnič, Hinko Smrekar in drugi. Od keramikov se je udeleževal že prej omenjeni strokovni učitelj keramike Franc Beran in njegovi učenci Alfred Piltz, Rinaldo Zuccato, Srečko kotar, Miro Vertačnik itd.

Ker je bilo v Keramični tovarni v Libojah leta 1932, ko je nastopil svoje mesto pri "DEKORJU" Karel Wutholen, vsled krize malo dela, so prišli ž njim iz Liboj tudi nekateri izvežbani keramiki, tako da je imelo podjetje takoj v početku svoje proizvodnje dovolj strokovnega kadra.

Vsi tehnični in strokovni činitelji, kot na pr. obrat z novo stavbo, sodobna strojna oprema, keramične muflove peči, postavljene po vseh predpisih, tehnično vodstvo in strokovni delavci, naštudirani vzorci in modeli, v veliki meri pa tudi agilnost upravnika Jožeta Karlovška in tehničnega vodja Karla Wutholna, so pripomogli k temu, da so bili že takoj v začetku izdelki prvovrstni ter da niso po kvaliteti nič zaostajali za uvoženimi.

Ko je bilo podjetje še v gradnji, so bili ljubljanski in ostali pečarji, lončarji in keramični strokovnjaki prepričani, da je pri nas v keramični stroki nemogoče hitro nekaj ustvariti, ko nimamo zato niti potrebnega kadra, niti tehnično razvite keramične industrije in tradicije kot n.pr. Čehi in Nemci ter da je tovrstna obrt najbolj zapletena in težavna. Ko pa je podjetje dalo svoje prve izdelke na trg, so bili vsi presenečeni in začudeni nad doseženim uspehom.

Podjetje si je polagoma utrlo svojo pot ter dobilo trg, odnosno svoje odjemalce najprej v Sloveniji in pozneje po celi Jugoslaviji, v malih količinah pa je svoje izdelke celo izvažalo v druge države.

Toda v času, ko je podjetje doseglo v svojem razvoju višek, je nastopila gospodarska kriza, ki je tudi podjetju "DEKOR" povzročila veliko gospodarsko škodo.

Ker ni moglo podjetje več kriti svojih režijskih stroškov, je najprej zapustil podjetje tehnični obratovodja Karel Wutholen ter se vrnil nazaj v Liboje. Njegovo mesto je prevzel upravnik Jože Karlovšek sam, ki si je bil medtem že pridobil dovolj keramične strokovne prakse, tako da je tehnično obrat še izpopolnil. Vendar pa je medtem prihajalo vedno manj naročil, trgovci so bolj in bolj pritiskali na znižanje že itak nizkih cen, poleg tega pa so še razni zastopniki podjetje izkoriščali. Vse to je imelo za posledico, da so družabniki eden za drugim zapuščali podjetje, čeprav v svojo veliko zgubo, ker jim podjetje ni moglo izplačati vložnega kapitala. Celo sam ustanovitelj podjetja Jože Karlovšek je moral podjetje zapustiti, ker na koncu že ni več dobival niti honorarja za svoje delo. Moral je celo prodati svojo hišo v Šiški, da je lahko vrnil denar posojilnici, ki si ga je izposodil za vloženi kapital v podjetje. Predno pa je podjetje zapustil, je zbral in zapustil podjetju vse recepte, pisana navodila in zapiske, mnoge vzorce itd, tako da je pozneje delovni kolektiv lahko samostojno vodil podjetje brez posebnega tehničnega vodje.

Leta 1940 je prevzel podjetje od ^{Ladislav} ~~prejšnjih~~ lastnikov dr. Ladislav Lajovic. Podjetje je bilo še nadalje registrirano kot družba z o.z. z družabniki dr. Lajovic, Miro Lajovic in pozneje Vido Lajovic.

Tik pred vojno in v začetku vojne je podjetje uspevalo bolje. V času okupacije je vodil podjetje Stanko Karlovšek, ki se je v podjetju tudi sam udeleževal predvsem kot keramični risar. V podjetju je Stanko Karlovšek ostal vse do nacionalizacije, to je do 28. aprila 1948.

Od leta 1948 do 1. 1953 je bilo podjetje, ki se je preimenovalo v "DEKOR", fina keramika, v sklopu invalidske organizacije. Leta 1953, ko je Glavni odbor Zveze vojaških vojnih invalidov vsa svoja podjetja predal državi, je postalo podjetje družbena last. V tem letu je bil v podjetju tudi izvoljen prvi delavski svet, ki je podjetje prevzel v svoje upravljanje. Sedanji direktor podjetja je Franc Fajdiga, ki je v podjetju z malim presledkom že od njegove ustanovitve dalje. Podjetje je danes z ozirom na svoja mala osnovna in obratna sredstva visoko aktivno ter so se sadovi vložnega kapitala, truda in požrtvovalnega dela pokazali šele v novem družbenem redu kot kulturna in gospodarska vrednota ožje in širše domovine .

Franc Fajdiga

21. KARLOVŠKOVA RODOVNA KRONIKA.

I. PRVI ROD

Marija Karlovšek je prva doslej znana najstarejša rodovna oseba. Rodila se je v Št. Rupertu na Dolenjskem okoli leta 1800. Služila je kot gospodinjska pomočnica v gradu Mokrice pri Samoboru, kjer je bil takrat posestnik tega gradu grof Nikolaj Auersperg. Od tu je šla Marija Karlovšek v Trst in tam kmalu dne 17.4. 1820. porodila nezakonskega sina Jurija. V Trstu je imela svojo trgovino. Sina je izročila v oskrbo kmetu Dulcu na Dobravi pri Škocijanu in mu plačala že vnaprej oskrbnino za sina.

Domneva se, da je bil grof Nikolaj Auersperg ali kdo od njegovih sorodnikov oče Jurija Karlovška. Jurijeva mati je bila namreč po pripovedovanju zelo zalo dekle in je dobila za sebe in za otroka bogato odpravnino, ko je šla v Trst in si tam kupila trgovino.

Turjačani /Auerspergi/ so bili razen slavnih celjskih grofov upoštevan rod, ki je v ne mali meri soodločal pri važnih zgodovinskih dogodkih slovenskega ljudstva. Turjaški grofje so izhajali iz nemške plemiške rodbine Auersperg, ki je prišla v slovenske kraje v 9. stoletju iz Ursberga na Švabskem /Ursberg = Auersperg, der Auer se v nemščini zove tur ali divji vol/. Naselili so se na današnjem Turjaku, kjer so si postavili svoj grad. V grbu imajo Turjačani znak tura.

Turova glava je bila tudi znak staroslovanskega polabskega, ratarskega /poljedelskega/ najvišjega boga Svarožiča. Turova glava je bila namreč simbol kmetijstva in začetka - domače govedoreje ali kot totem ratarskega plemena. V mestu Retra je stal Svarožičev tempel, kjer je bilo tudi preročišče. Prerokovali so s pomočjo konja, ki je bil njemu posvečen.

Leta 1530. se je razcepil Auerspergov rod v pet vej in sicer na Turjak, v Kirchberg am Wald, v Mokrice pri Veliki

Dolini, na rod pod Notranjem Snežnikom in v Turn am Hart /šrajbarski turn - Leskovec pri Krškem/. Poslednji grof, ki je bil v Mokricah, je bil Gustav Nikolaj Franc Viktor von Auersperg.

Turjačani so bili slavni zaradi bojev proti Turkom; imeli so slovenske in hrvatske bojevnike. Najslavnejši je bil Herbert Turjaški, zmagovalec nad Turki v bitki pri Sigetu in deželni glavar Kranjske. Turjačani so delovali tudi v kulturnem razvoju slovenskega naroda, posebno za časa reformacije so podpirali kot vneti pristaši protestantizma Primoža Trubarja in Jurija Dalmatina.

Jurij Karlovšek je bil pri Dulcu za pastirja. Ko pa je Dulc svoje premoženje in Jurijevo oskrbnino zapravil, je šel Jurij od njega stran in ubral svoja pota. Izučil se je čevljarstva. Polagoma pa je začel trgovati kot "kramar" in okoli 1840 leta že odprl svojo trgovinico v Šmarjeti, in sicer v polovici Kalčičeve hiše. Skoraj ves stavbeni material za obnovo kupljenega hišnega dela je znosil sam v košu. Domače ime "Kramar" za Karlovškovo hišo se je ohranilo v Šmarjeti do današnjih dni. Umrli je leta 1891. Jurij je bil poročen dvakrat. Iz prvega zakona je bila hči Mici Karlovšek - poročena Eržen. V zakonu je imela Mici hčerko Marjeto, ki se je poročila z Nemaničem v Podturnu, fara Toplice na Dolenjskem.

Druga poroka Jurija je bila leta 1865 z Marijo Turk, rojeno leta 1842. v Višnji gori kot hči Johana Turka, usnjarja in matere Marije Planinšek. Iz tega zakona so se rodili trije otroci: Jože, Franc in Janez.

1./ Dr. Jože Karlovšek, rojen leta 1867., je obiskoval v Novem mestu gimnazijo, na dunajski univerzi pa študiral pravo. Preden je šel na Dunaj, je bil eno leto v Goriškem semenišču. V Trstu je napravil odvetniški izpit. V Celju je izvrševal do smrti odvetniški poklic. Poročil se je leta 1897. z Miro Kaliger, roj. l. 1875. v Gradcu. Njena mati je bila hči Heiderja, oče pa je bil doma iz Šmarjete pri Novem mestu. Svojih otrok nista imela, temveč

sta vzela od brata Janeza sina Janka in hčerko Mirico za svoja in ju tudi študirala.

Dr. Jože Karlovšek je mnogo delal in se trudil za povzdigo prosvete, narodne zavednosti in gospodarstva med Slovenci. Kupil je rojstno domačijo slavnega škofa Antona Slomška - posestvo Slom pri Ponikvah ob južni železnici in tam uredil napredno kmetijsko veleposestvo, povezano z lesno industrijo. Bil je tudi starosta celjskega Sokola in predsednik celjskega pevskega društva. Na odru je sodeloval kot pevec in igralec. V političnih in narodnih bojih, posebno pa na "slovenskih taborih" je neumorno agitiral za pravice slovenskega ljudstva. Bil je soustanovitelj prve večje slovenske pivovarne v Laškem. Leta 1931. je bil odlikovan z redom sv. Save za svoje narodne zasluge. Umrl je v Celju leta 1950, star 83 let.

2./ Franc Karlovšek, rojen 1869, je šel, ko je do-rastel od doma " s trebuhom za kruhom". Služboval je v Celju, potem pa je imel tu s svojo ženo Mici Kresnik svojo trgovino. Postavil si je na Lavi pri Celju lepo enonadstropno hišo z gospodarskimi poslopji. Imel je dva sina: Franca in Jožeta, ki pa sta kmalu umrla. Franc je umrl leta 1921, njegova žena pa leta 1943.

3./ Janez Karlovšek, se je rodil 22.8. 1871. Obiskoval je kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu, po očetovi smrti pa je prevzel v Šmarjeti rojstno domačijo. Poročil se je z Amalijo Kristan, roj. 6.12. 1872. pri sv. Roku, občina Št. Vid pri Stični. Oče Amalije je bil Janez Kristan, posestnik in poštar pri sv. Roku, mati pa Terezija, roj. Metelko in je bila v sorodu s slovenskim slovničarjem Franom Metelkom. Amalijine sestre in bratje so bili: Terezija, Viktor, Ivanka, Julija, Pepca, Lojzka, Lojze in Tinca, ki je ostala doma na posestvu

Janez Karlovšek je gospodaril kot napreden Kmetovalec, gojil je sadjarstvo, posebno pa vinogradništvo. S pomočjo brata Jožeta je kupil še desno polovico Kalčičeve

hiše, potem pa je vse skupaj podrl ter zgradil leta 1905, za tedanje čase veliko sodobno hišo, tako da so jo hodili ljudje od daleč naokoli gledat kot nekaj posebnega. V hiši je gostilna in trgovina ter prenočišče za goste. Janez je bil tudi vedno naprednega mišljenja ter se je politično udeleževal v vaškem življenju. Svoje otroke je dal več ali manj študirati, pomagali pa so mu vsi po svoji zmožnosti pri njegovem gospodarstvu. Umrl je leta 1939., njegova žena Amalija pa leta 1940.

V stari in novi hiši se je Janezu rodilo 12 otrok, štirje so umrli kot dojenčki, ostali ostroci, in sicer Amalija, Janko, Mirica, Jože, Tinca, Julči, Franci in Stanko so pa odrastli in se vsi poročili. Po očetovi smrti je prevzel domače posestvo Franci, ki pa je padel v narodnoosvobodilni vojni leta 1943. kot talec, ustreljen od Italijanov v Semiču. Amalija, poročena Činkole v Sp. Lankencih je umrla leta 1847. Od ostalih šestih danes še vsi žive. Nadrobno so opisani vsi otroci v naslednjem poglavju: Drugi rod.

3. Mirica je bila rojena 25.11. 1898 v Šmarjeti. Od leta 1905 je živela pri stricu dr. Josipu Karlovšku, učitelju v Celju. Tu je obiskovala meščansko šolo in se leta 1924 poročila na stričevem posestvu na Glasu z dr. Ladislavom Lajevičem, direktorjem zavzornice Triglav. Od tega leta živi dalje na svojem domu v Ljubljani. Ime dva otroka in sicer Vida, rojena 25.5. 1925, in Marka, rojenega 25.2. 1927. Marka Vida je diplomirala na Univerzi umetnostno zgodovino. Poročila se je z inženirjem Hermanom Vidmarjem leta 1946 v Ljubljani.

II. DRUGI ROD

Otroci Janeza Karlovška

1. Amalija je bila rojena v Šmarjeti dne 22.11.1896. Absolvirala je meščansko šolo in gospodinjski tečaj v Šmihelu pri Novem mestu. Do poroke je pomagala doma staršem na posestvu in v trgovini. Poročila se je dne 22. 9. 1924 s Tonetom Činkole, posestnikom in mlinarjem v Malih Poljanah pri Škocjanu. Imela je samo enega otroka, sina Tončka, ki se je v četrtem letu smrtno ponesrečil v mlinu. Mož Töne je umrl dne 11.1. 1942 in Amalija se je dne 30.XI. 1946 drugič poročila z Jožetom Florjančičem. Amalija je umrla dne 2.7. 1947.

2. Janko, rojen 10.10. 1897 v Šmarjeti, je živel v mladostnih letih pri stricu dr. Josipu Karlovšku v Celju, kjer je tudi obiskoval srednjo šolo. V Ljubljani je dokončal pravno fakulteto. Služboval je na raznih krajih kot sodnik, nazadnje pa pri Okrožnem sodišču v Celju. Dne 9.4. 1945 se je poročil s Sabino Pengal. Iz tega zakona se je rodil dne 9.5. 1947 v Grosupljem edini otrok, sin Marko, ki sedaj obiskuje srednjo šolo. Od strica je podedoval Janko v Verpetah pri Celju posestvo, kjer je tudi mlin in žaga. Kot upokojenec živi v Celju.

3. Mirica je bila rojena 25.11. 1898 v Šmarjeti. Od leta 1905 je živela pri stricu dr. Josipu Karlovšku, odvetniku v Celju. Tu je absolvirala meščansko šolo in se leta 1924 poročila na stričevem posestvu na Slomu z dr. Ladislavom Lajovicem, direktorjem zavarovalnice Triglav. Od tega leta živi dalje na svojem domu v Ljubljani. Ima dva otroka in sicer Vido, rojeno 25.5. 1925, in Marka, rojenega 28.2.1927. Hčerka Vida je diplomirala na Univerzi umetnostno zgodovino. Poročila se je z inženirjem Hermanom Vidmarjem leta 1946 v Ljubljani.

Sin Marko je diplomiral za inženirja elektrotehnike. Od leta 1952 živi s svojo ženo Silvo, rojeno Palme, v Sao Paulo v Braziliji in se udejstvuje v svoji stroki kot samostojni podjetnik in kot direktor tovarne za elektrotehnične predmete. Oče Ladi jih je obiskal v Ameriki leta 1956 in mati Mirica leta 1958. Ko je bil Marko še v Ljubljani kot visokošolec, je bil tu posebno znan kot velik športnik, in sicer kot umetni drsalec na ledu in kotalkah, kakor tudi njegova partnerica-zaročenka Silva Palme.

Leta 1946 po maturi je postal Marko mladinski državni prvak. S Silvo je treniral sistematično vso baletno šolo pod vodstvom baletnega mojstra ing. Petra Golovina. Leta 1948 sta bila že državna prvaka v parih, leto kasneje pa je bil Marko tudi državni prvak kot solodrsalec. Skupaj sta ustanovila drsalno šolo, prvo v državi, in dosegla z mladino velike uspehe. Nastopala sta z drsalno šolo tudi na parketu s plesnimi aranžmaji. Največji uspeh je bil nastop v trnovskem bazenu pod imenom "Pomlad na vodi". Tudi sama sta imela kot plesalca številne nastope in bila deležna povsod priznanja. Izvajala sta najtežje baletne osnove in povezavala gibe z glasbeno linijo. Nastopala sta celo na evropskih in svetovnih prvenstvih v parih.

Leta 1952 sta bila določena za nastop na svetovnem prvenstvu v Parizu. Marko je med tem diplomiral na tehnični fakulteti v Ljubljani. Na poti v Pariz sta se srečala s Karlom Schäfferjem, mnogokratnim svetovnim drsalnim prvakom, ki je pripravljajal turneje v Brazilijo z revijo "Kaiserwalzer". Vzel juž je s seboj, potem ko sta dobila vize jugoslovanskega generalnega konzulata v Münchenu. Turneja radi lokalističnega bavarskega značaja v Braziliji ni uspela in se je cela ekipa po 4 mesecih vrnila v Evropo. Marko in Silva sta pa ostala v Sao Paulo, kjer se je Marko zaposlil v svoji elektrotehniški stroki. Radi svoje nadarjenosti v stroki ter pridnosti in solidnosti se je v službi povzpел do tehničnega direktorja pri General Electric. Od vsega početka pa je organiziral tudi svojo delavnico za izdelavo električnih merilnih aparatov lastne konstrukcije.

4. Jože je bil rojen dne 12.2. 1900 v Šmarjeti. V Novem mestu je dovršil nižjo gimnazijo, v Ljubljani pa je dovršil leta 1923 maturo na Tehniški srednji šoli, gradbeni odsek, z odličnim uspehom. Za razstavljene projekte in druge risbe je prejel na šolski razstavi v tem letu prvo nagrado v znesku din 700.--. Nagrado so podelili Zadruga stavbenikov in Zadruga tesarskih in zidarskih mojstrov. Izpit za stavbenika je opravil leta 1930. Preveden v poklic višjega gradbenega tehnika je bil leta 1948.

Dne 9.2. 1927 se je poročil v Ljubljani z Julijo Weble, rojeno 22. 5. 1903, z učiteljico in hčerko inšpektorja finančne kontrole Andreja Webleta.

V zakonu ima 5 otrok in sicer:

EVA, rojena 5.7.1927, poročena leta 1952 z gradbenim tehnikom Dušanom Barbičem. V Ljubljani je absolvirala Gradbeno srednjo šolo.

MILENA, rojena 17.2. 1930, poročena leta 1953 z ing. Andrejem Hribarjem. V Kranju je absolvirala tekstilno srednjo šolo.

JANEZ, rojen 16. 8. 1932, poročen 17. 8. 1957 s Tatjano Žnidarjevo, predmetno učiteljico. V Zagrebu je absolviral rudarsko srednjo šolo, geotehnični odsek, v Beogradu pa posebni tečaj za mehaniko tal na Tehniški visoki šoli.

ALENKA, rojena 10.2. 1938, poročena leta 1958 z Dominikom Gradiškom, avtotehnikom. V Ljubljani je absolvirala višjo gimnazijo in višji administrativni tečaj.

MATJAŽ, rojen 3.5.1942. Sedaj je dijak na Gradbeni srednji šoli v Ljubljani.

Službena mesta Jožeta so bila: Ljubljanska gradbena družba, dr. Josip Karlovšek v Celju, Iv. Bonač-sin Ljubljana, V. Platzner v Kamniku, Gradis v Ljubljani in Gradbena srednja šola v Ljubljani.

Študijska potovanja: leta 1932 v Avstrijo in Čehoslovaško, leta 1934 v Italijo, leta 1934 v Avstrijo, Čehoslovaško in Nemčijo in leta 1938 v Avstrijo.

Svojo hišo si je zgradil Jože leta 1947 v Domžalah, Mlinska ulica 16, kjer je sedaj njegov stalni dom in se od tu vozi z vlakom v Ljubljano na službeno mesto.

Spisal in izdal je 6 knjig in 2 skripti iz slovenske etnografije, spisal 19 skript kot tehnične učbenike iz gradbenih konstrukcij in drugih predmetov za Gradbeno srednjo šolo v Ljubljani, izdal 2 diafilma za šolski poučni film ter priobčil 26 strokovnih člankov o keramiki, o stavbarstvu in o umetni obrti. Prejel je tudi več priznanj in nagrad, kar je vse to in ostalo nadrobno razvidno v njegovi osebni biografiji. V službi se je udeleževal kot projektant, gradbeni vodja in gradbeni nadzornik mnogih manjših in večjih zgradb.

Julči /Julija/, Jožetova žena, ima tri sestre: Ado, ki je učiteljica in poročena z dr. Vilkom Vujčičem, Hedvigo, poročena s Štefanom Kowollom, ki sedaj živi v Argentini v Ameriki, in Miro, ki je šivilja in živi v Novem mestu v svoji hiši, ki jo je podedovala od staršev. Izmed dveh Julkinih bratov je Vilko umrl v Ljubljani leta 1921, Demeter, po poklicu odvetnik, pa živi po drugi svetovni vojni v Argentini v Ameriki. Pred vojno je imel Demeter v Novem mestu svojo odvetniško pisarno. Bil je tudi deželni poslanec.

Mati Julije je bila Uršula Weble, z dekliškim imenom Colarič, doma na Slivnicah pri Kostanjevici. Njena sestra Josipina, poročena Jakac, je mati znanega slovenskega umetnika, akademskega slikarja Božidarja Jakaca, ki je sedaj profesor na Akademiji za upodabljaljočo umetnost in član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Oče Julije, Andrej Weble je bil doma iz vasi Kapele pri Dobovi. Po naravi je bil precej razumen in bister ter se je sam povzpel od navadnega kmečkega fanta do inšpektorja finančne kontrole. Služboval je v Novem mestu, v Cerknici, Črnomlju, v Postojni, Ljubljani, Kočevju in nazadnje v Banatu v Velikem Bečkereku. Svoj pokoj je preživel v Novem mestu, kjer si je uredil tudi svoj dom. Umrl je leta 1950; isto leto tudi njegova žena.

Ko je bila Uršula še mlada in neporočena, je pomagala gospodinjiti svoji sestri Josipini Jakčevi, ki je imela z možem v Novem mestu gostilno pri "Škabernetu". V to gostilno sta tudi zahajala pisatelj dolenskih bajk in povesti Janez Trdinna in mladi pesnik Dragotin Kette.

službovala v Šmarjeti, v Zabnicah v Trebnjem, v Škocjani
V Novem mestu sta se rodila Jakčevim sin Božidar in hčer-
ka Pepina. Josipinin mož Anton Jakac je bil doma iz Istre,
v Padeni pri Bujah.

5. TINCA /Katarina/ je bila rojena v Šmarjeti dne 19.11.
1902. V Novem mestu je absolvirala meščansko šolo. V Ljub-
ljani pa trgovski tečaj. Službovala je 12 let na pošti v
Šmarjeti, nato se je poročila dne 14.7.1930 z Ivanom Ka-
stelcem, višjim železniškim kontrolorjem v Ljubljani. Ivan
je bil prvič poročen z Gabrijele Klander, ki mu je umrla
leta 1928 in zapustila tri sinove: Ivana, Gabrijela in Bo-
risa. S Tinco je imel dve hčerki: Tatjano in Cvetko. Umrl
je dne 26.5.1958.

Sin Ivan je padel v Narodnoosvobodilni vojni, sina
Gabrijel in Boris sta zdravnika dr. medicine. Cvetka je
dijakinja gimnazije. Tatjana je leta 1958 diplomirala za
ing. kemije in v letu 1958 in 1959 je šla na prakso v Švi-
co.

Gabrijel je poročen z zdravnico dr. Anico Gregorc,
doma iz Murske Sobote in imata sina Boruta.

Boris pa je poročen z zdravnico dr. Maro Arnšek, doma
iz Ljubljane in imata sina Andreja.

8. STANKO je bil rojen dne 19.11.1914 v Šmarjeti. Nišjo
gimnazijo je dovršil v Novem mestu, v Ljubljani je pa ab-
solviral Srednjo tehniško šolo - strojni oddelk. Uslužben
je bil v Kranju v tovarni Škarpit in v tovarni za fino
keramiko "Dekor" v Ljubljani kot tehnični vodja. Zadnja le-

6. JULČI /Julijana/ je bila rojena v Šmarjeti dně 4.2.1904.
V Mariboru je absolvirala učiteljsišče. Kot učiteljica je
Kranja v Srbijo, od koder je prišla v Ljubljano.

Poročil se je dne 19.3.1947 z Marijo Mert, rojeno 22.1.
1922 v Ljubljani. V zakonu ima dve hčerki in enega sinca

službovala v Šmarjeti, v Žabnici, v Trebnjem, v Škocjanu in v Livoldu pri Kočevju. Poročila se je dne 29.1. 1930 z Rudijem Pipo, učiteljem. Dne 1.4. 1932 sta dobila sina Rudita, ki je sedaj gozdarski inženir. Kot upokojenca živita sedaj v Krčah pri Šmarjeti, kjer sta si postavila na svojem posestvu lepo stanovanjsko hišo.

7. FRANCI je bil rojen dne 10. 4. 1906 v Šmarjeti. Absolviral je Kmetijsko šolo na Grmu pri Novem mestu. Od očeta je prevzel domačijo, obstoječo iz posestva, gostilne in trgovine. Dne 17.11.1930 se je poročil z Vido Gabrielčičevo, doma iz Brezij na Gorenjskem. V zakonu je imel 5 otrok: Vido, Marto, Marijo, Janeza in Metko. Marija je kmalu po rojstvu umrla.

Franci je bil v drugi svetovni vojni dne 29.9. 1942 ustreljen kot talec od Italijanov v Semiču, odkoder je bil prepeljan in pokopan po vojni v Šmarjeti.

Hčerka Vida je absolvirala Gostinsko šolo v Ljubljani in je sedaj poročena z ing. agronomije Jožetom Vengustom.

Marta je solvent visoke šole za arhitekturo in se pripravlja za diplomu.

Janez obiskuje Industrijsko šolo Iskra v Kranju.

Metka se pa uči za trgovsko pomočnico v ljubljanski drogeriji.

8. STANKO je bil rojen dne 19.11.1914 v Šmarjeti. Nižjo gimnazijo je dovršil v Novem mestu, v Ljubljani je pa absolviral Srednjo tehniško šolo - strojni oddelek. Uslužben je bil v Kranju v tovarni Semperit in v tovarni za fino keramiko "Dekor" v Ljubljani kot tehnični vodja. Zadnja leta se pa udejstvuje kot samostojni obrtnik za fino mehaniko. V svetovni vojni leta 1941 je bil od Nemcev pregnan iz Kranja v Srbijo, od koder je prišel v Ljubljano.

Poročil se je dne 19.3. 1947 z Jerico Ekert, rojeno 22.1. 1922 v Ljubljani. V zakonu ima dve hčerki in sicer Metko

rojeno 29.8. 1947 in Bredo rojeno 16.7. 1949.

V Zgornji Šiški v Pavšičevi ulici št.19, v Ljubljani, si je zgradil v letu 1953 visoko pritlično hišo. Svojo delavnico ima sedaj v Slomškovi ulici št.27. V podjetju mu pomaga v komercialnem poslovanju Franc Fajdiga, direktor keramične tovarne Dekor in nekdanji sošolec brata Jožeta.

Hčerki obiskujeta šolo v Zgornji Šiški.

Do vseh ljudi, posebno pa do svojih uslužbencev, ima Stanko ljubezniv in družbeni odnos in vsakemu rad nesebično pomaga, posebno v stiski. Te vrline in pa red v delavnici ter točna in strokovna postrežba s svojim delom napram odjemalcem, so ga povzdignili med ugledne in napredne obrtnike.

Starši od žene Jerice sta bila Jerica Ekert, rojena Škraba in Jože Ekert, po poklicu strojevodja pri Južni železnici. Oče od Jožeta Ekerta je pa bil oskrbnik na gradu Turn pri Litiji. Rodil se je v nemški Prusiji. Oče od Jerice Ekert /Škraba/ je bil krojač v Tomišlju, pozneje je pa odšel v Ameriko, kjer je tudi umrl. Mati od Jerice Ekert /Škraba/ je bila trgovka in gostilničarka. Ana je tudi postavila družinsko enonadstropno hišo v ulici Bežigrad št. 19.v Ljubljani. Gostilno in trgovino je prvotno imela v Tomišlju pri Igu, pozneje v Ljubljani pa samo trgovino v svoji hiši. V tej hiši je prevzela to trgovino od nje leta 1938 vnukinja Ekert /pozneje poročena Karlovšek/ in jo vodila do nacionalizacije l. 1948.

22. VAS ŠMARJETA PRI NOVEM MESTU

=====

1. Šmarjeta je oddaljena od Novega mesta 15 km. Kmetje se pečajo razen s poljedelstvom tudi z živinorejo in vinogradništvom. Stara župnijska cerkev je bila arhitektonsko znamenita, ker je stal zvonik nad presbitერიem.

Novo cerkev je začel graditi župnik Andrej Zaman leta 1910., a gradnjo je dokončal župnik Ivan Peko leta 1928. Posebnost cerkve je, da ima stolp razgledni hodnik. Oltarno podobo sv. Marjete je naslikal Janez Šubic v Rimu leta 1879. V cerkvi visi tudi velika zgodovinsko pomembna slika "Križanje" iz renesančne dobe od neznanega umetnika. Nekoč je visela v Slapah.

Največja hiša v vasi je Karlovškova, zgrajena leta 1905, v kateri je bilo nekoč središče političnega in gospodarskega vaškega življenja.

V Šmarješki okolici je mnogo zgodovinskih gomil; nekatere so bile že prekopane in preiskane. V njih se je našlo obilo predzgodovinskega /ilirsko-keltsko/ lepoticja in orodja ter obilo starih loncev, kar je vse shranjeno v ljubljanskem Narodnem muzeju.

Štiri kilometre od Šmarjete je oddaljen veliki grad Klevevž, ki ga je oblegal leta 1483 ogrski kralj Matija /Kralj Matjaž/. Grad je zadel pri loteriji leta 1824 Francoz L. Jombart. V zadnji osvobodilni vojni je bil porušen ter je sedaj v razvalinah.

Vinivrh, znamenit po svojih gomilah in po vinogradih, spada med najlepše dolenske griče.

Pol ure hoda od Šmarjete so znane Šmarješke toplice, kamor zahajajo prav radi letoviščarji, posebno Hrvatje. Prvotne kopališke stavbe so bile vse lesene. Toplice so bile last posestva Starega gradu pri Šempetru. Sedaj so toplice družbena last in imajo sodobno zgrajena kopališča in druge stavbe.

Podružna cerkev na Toplicah hrani zgodovinsko pomembni zelo star ornamentalni mašni plašč. Kor v njej je obit z lesenimi ornamentalno poslikanimi deskami, kar je še velika redkost v naših podeželskih cerkvicah.

Na Vinici se je rodil leta 1792 župnik in nabožni pisatelj Janez Zalokar, na Vrhu št.6., blizu Škocijana pa leta 1789 katehet, slovničar in pisatelj Fran Metelko. Po srečkah je obogatel. Vse premoženje je zapustil po smrti za dobrodelne namene in razne ustanove.

V Šmarjeti je tudi rojen literarni zgodovinar dr. Franjo Poljanec.

Pripombe in viri:

1. Zgodovino Šmarješke fare je napisal leta 1887. Janez Volčič, nabožni pisatelj in šmarješki župnik. /To knjigo ima tudi Stanko Karlovšek/. Rodil se je l.1825 v Gabrovem pri Škofji Loki, umrl l. 1888 v Šmarjeti.

2. Povest "Novo življenje", ki se dogaja v Šmarjeti je napisal dr.Fr. Detela leta 1908 v "Slovenskih večernicah", 61 zvezek. Toda sam pisatelj pojasni na prvi strani povesti, da je kraj Šmarjeta izmišljen in da se pravi kraj dogajanja drugače imenuje.

3. Povest "Šamaj", v kateri so prikazane lastnosti in poteze tedanjega šmarješkega župnika Volčiča, je napisal pisatelj Janez Trdina leta 1887 v "Ljubljanskem Zvonu". /Glej tudi - Janez Trdina : Zbrano delo, sedma knjiga, Bajke in povesti o Gorjancih, Ljubljana 1955/.

4. Zgodovina o Turjaku je opisana v "Krajevnom leksikonu Dravske banovine" stran 228, Ljubljana 1937. Glej tudi knjižico - Zupanc Lojze: Turjačani, Kočevje 1937.

5. Biografski podatki Jožeta Karlovška in seznam njegovih del, so napisani v skriptah - Jože Karlovšek Avtobiografija, Ljubljana 1959.

6. Kulturni pomen jezikovnega reformatorja Franca Metelka glej v obzorniku "Jezik in slovstvo" št.3. leta 1957/58 v članku Jožeta Lokarja: Dve stoletnici.

7. Janez Volčič je omenjen tudi v "Zgodovini slov.slovstva, III.zvezek, stran 115, Ljubljana 1896.

Novi beležki

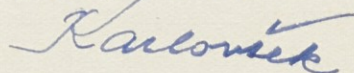
Na naslednjih listih naj bodo navedeni razni podatki ali beležki, ki jih napišejo posamezni člani Karloyškove rodbine ali kdo drugi posestnik te knjige.

Naj bo ta knjiga ne samo spomin na družinske dogodke, temveč naj koristi tudi kot vir za posamezne podatke, ki jih bo verjetno marsikdo iskal za svoje namene. Na platnicah te knjige je slika Karlovškovega grba.

Želim vsem srečno in napredno življenje!

Domžale, 12.II.1959.

Karlovšek Jože

Ms
KARLOVŠEK J.
Avtobiografija

813002016

COBISS ○